

ТАРЫХ ПРЕДМЕТИ БОЮНЧА 2014-2015-ОКУУ ЖЫЛЫНА

КАРАТА МУГАЛИМДЕРДИН АВГУСТ КЕҢЕШМЕСИНЕ

СУНУШТАР

Тарыхты окутуу Билим берүү системасындагы эң орчундуу процесс болгондуктан мугалим катары бизден саясий жактан сабаттуулук, диний мамилелерге толеранттуулук, ар тараптан компетенттүүлүк талап кылынат. Мамлекетибизде болуп жаткан окуяларга калыс баа берип, бийлик кабыл алып жаткан мыйзам, указдардан кабардар болуу керек. Анткени, дал ушул Тарых предметин окутуунун жүрүшүндө окуучулардын саясий билимдери түптөлүп мамлекеттин жараны катары калыптанат. Окуучулар мамлекетибиздеги саясий, экономикалык жана социалдык өзгөрүүлөрдөн: чек ара маселелери, Кыргызстандын бүгүнкү күндөгү сырткы экономикалык байланыштарынын жүрүшү, коомдогу диний дааватчылык жөнүндө маалыматтардан кабардар болуу менен аларга карата өзүнүн көз карашын билдире алышы максатка ылайыктуу. Бул үчүн, биринчиден, мугалимдер жамааты укуктук-нормативдик документтер менен куралданышы зарыл. Ошондуктан, негизги укуктук-нормативдик документтер көрсөтүлүп, расмий сайттар жана маалымат каражат булактарынын аталыштары берилип, методикалык колдонмолор менен иштөө боюнча сунуштар айтылды

1. Укуктук-нормативдик документтер

Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндөгү” мыйзамы. 30.04.2003. №92 http://obrazovanie.kg/zakon_ob_obrazovanii/.

«Билим берүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын мыйзамына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу Кыргыз Республикасынын мыйзамы. Эркин Тоо. 11.01.2013. № 1 (2267)

Кыргыз Республикасынын мектептеринде предметтик билим берүүнүн мамлекеттик стандарттары. Бишкек. “Билим куту”. 2006. 249-270-бб.

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин “Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдарынын 2012/2013 – окуу жылы үчүн Базистик окуу пландарын бекитүү жөнүндө” буйругу (10.08.2012. № 529/1). Кутбилим. 17-август. 2012-ж. № 31-32 (104890)

Жалпы билим берүүчү уюмдар (мектеп, гимназия, лицей) үчүн Тарых предмети боюнча программа. Бишкек. “Билим” – 2014.

Кыргыз Республикасынын Президентинин «2014-жылды Мамлекеттүүлүктү бекемдөө жылы деп жарыялагандыгы жөнүндөгү» Указы. 2014-жыл, 30-январь.

“2013-2017-жылдардын мезгилине Кыргыз республикасын туруктуу өнүктүрүүнүн улуттук стратегиясы”. 2013-ж.

Укуктук-нормативдик багыттагы маалыматтар боюнча интернет сайттар:

Кыргыз Республикасынын президентинин расмий сайты: <http://www.president.kg/ru>

Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлигинин расмий сайты: <http://edu.gov.kg/>

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити «Эркин тоо» гезитинин сайты: <http://www.erkintoo.kg/>

Кут билим гезитинин расмий сайты: <http://presskg.com/kut/arch.htm>

2. Тарых предмети

2.1. Окуу жүктөмү

Курстун аталышы	Классы						
	5	6	7	8	9	10	11
1. Кыргызстан тарыхы/ сааты	1	1	1	1	1	1	1
2. Дүйнөлүк тарых/сааты		1	1	1	1	1	1

2.2. Окуу китептери

Класс	Аталышы	Автору
5	Кыргызстан тарыхы боюнча аңгемелер.	1. Ө.Ж.Осмонов, ж.б. Б.; 2013. 2. Доталиев А. Б.; 2009
6	1. Кыргыздардын жана Кыргызстандын тарыхы.	Чоротегин. Т.К., ж.б. Б.; 2008. (орус тилинде 2012)
	2. Байыркы дүйнө тарыхы	Чоротегин. Т.К., ж.б. Б.; 2007.
7	1. Кыргызстан тарыхы.	Чоротегин. Т.К., ж.б. Б.; 2010. (орус тилинде 2012)
	2. Орто кылымдар тарыхы.	Осмонов Ө.Ж. ж.б. Б.; 2007
8	1. Кыргызстан тарыхы.	Өмүрбеков Т.Н., ж.б. Б.; 2010.
	2. Жаңы тарых.	Доталиев А.К., ж.б. Б.; 2007
9	1. Кыргызстан тарыхы.	Иманкулов М.К. Б.; 2012
	2. Соңку жаңы тарых.	Өмүрзакова Т. Б.; 2007
10	1. Кыргызстан тарыхы: урунттуу учурлар.	Осмонов Ө.Ж., ж.б. Б.; 2012 (кыргыз-орус тилинде)
	2. Дүйнө тарыхы: урунттуу учурлар.	Осмонов Ө.Ж., ж.б. Б.; 2012
11	1. Кыргызстан тарыхы: урунттуу учурлар.	Осмонов Ө.Ж., ж.б. Б.; 2012 (кыргыз-орус тилинде)
	2. Дүйнө тарыхы: урунттуу учурлар.	Элебесова А.Б, ж.б. Б.; 2012

2.3. Методикалык колдонмолор

Орто мектепте Кыргызстан тарыхын окутуунун методикасы. Козубаева Б.У. Б.; 2013
11-класстын Кыргызстан тарыхы боюнча окуу-методикалык колдонмо. Курманалиев К.А. I-II-бөлүк. (слайддар менен) Б.; 2012

5-класстын Кыргызстан тарыхы боюнча методикалык колдонмо. Доталиев А.К. Б.; 2009

Кыргызстан тарыхы боюнча колдонмо дептер. 5-11-класстар үчүн. Доталиев А.К.
Дүйнөлүк тарых боюнча колдонмо дептер. 6-11-класстар үчүн. Козубаева Б.У.
Тапшырмалар жыйнагы. Окуучулардын билимин баалоо боюнча тесттик тапшырмалар. Козубаева Б.У. Б.

Методикалык багыт боюнча ММК, интернет маалымат булактары:

Кыргыз билим берүү академиясынын расмий сайты: <http://www.kaokg/>
«Кутбилим сабак» – Кутбилим газетасына тиркеме катары чыгарылган окуу-методикалык гезит

«Преподование истории в школе» – илимий-теориялык жана методикалык журнал: <http://pish.ru/>

«Первое сентября» – сабактардын иштелмелеринин сайты: <http://festival.1september.ru/history/>

3. Мугалимдер үчүн сунуштар

3.1. План-конспект менен иштөө

План-конспект – бул окуучулардын билимдерди чыгармачылык менен өздөштүрүү ишмердүүлүгүн активдештирүүгө жөндөмдүү мугалимдин чыгармачыл ой-жүгүртүүсүнүн чагылдырылышы

Сабакты пландаштыруу менен мугалим окуп-үйрөнүлүүчү материалдын көлөмүн жана мазмунун, сабактын уланмалуулугунун этаптарын, окуучулардын ишмердүүлүгүнүн түрлөрүн, көргөзмө куралдарды жана үй тапшырмасынын көлөмүн аныктап алат. План-конспект түзүүдө мугалим теориялык билимдерди берүүнү гана пландаштырбастан окуучулардын сынчыл ой-жүгүртүүсүн калыптандырууну да милдети катары алуусу керек. Анткени, Дүйнөлүк билим берүү системасы окуучунун материалды окуу жана түшүнүү, алынган билимди практикада колдоно алуу жөндөмдүүлүктөрүнө, т.а. компетенттүүлүктөрүнө көңүл бурат. Албетте, окутуусу компетенттүү инсанды тарбиялап чыгарууга багытталган өлкөлөрдүн билим берүү системасы, о.э. окуу-методикалык колдонмолору дагы ушуга негизделген. Биздин билим берүү системасында азырынча теориялык билимдерди берүүгө гана негизделген окуу китептери (ортоңку жана жогорку класстар) колдонулат. Ошого карабастан Жалпы республикалык тестирлөөдө бүтүрүүчүлөр Дүйнөлүк билим берүү системасынын талаптарына негизделген тапшырмалар менен иштешет. Теориялык гана билим алган окуучулар, кээ бир тапшырмаларды аткарууда кыйналышат. Ошондуктан, Дүйнөлүк билим берүү системасына жүз буруу менен окуучуларды жаңы типтеги тапшырмаларды иштетип үйрөтүү үчүн план-конспект түзүүдө интерактивдүү методдорду, колдонмо дептерлер жана тесттик тапшырмалардын жыйнагын колдонуу сунушталат. Алар жаңы типтеги тапшырмалардын негизинде түзүлгөндүктөн, мугалимдин жакын жардамчысы болуп, окуучулардын жыл сайын сынчыл ой-жүгүртүүсүнүн калыптанып баруусуна көмөкчү болушу мүмкүн. Бул дагы бир ирет мугалимдер жамаатына тааныш болгон жана кеңири колдонулуп жаткан “сынчыл ойломго” кайрылуунун себеби.

2014-жыл Мамлекеттүүлүк жылы деп жарыялангандыктан план-конспект түзүүдө жана окутуу процессинде Кыргызстан тарыхы боюнча негизинен төмөнкү мазмундук багыттарга басым жасоо сунушталат:

Байыркы Кыргызстандагы алгачкы жамааттык коомдун пайда болуусу жана өнүгүүсү;

Байыркы кыргыздар, алардын коңшу элдер менен болгон карым-катнашы, мекендеген аймактары;

Уруу союздарынын жана отурукташкан мамлекеттердин пайда болуу себептери, алардын бири-бири менен болгон мамилеси;

Эне-Сайдагы кыргыздардын мамлекетинин коомдук-саясий абалы, маданиятынын өзгөчөлүктөрү;

Эне-Сайдагы Кыргыз мамлекетинин түптөлүүсүнүн тарыхый шарттары, Барсбектин ишмердүүлүгү жана мамлекеттин кулоосунун себептери;

Улуу Кыргыз Дөөлөтүнүн күч-кубаттуу мамлекетке айлануу себептери, кыргыздардын жеңиштүү жортуулдары, мамлекеттин коомдук-саясий абалы, кулоосунун тарыхый шарттары;

Түрк кагандыктары жана алардын мураскерлеринин мамлекеттери, алардын кыргыздар жана Кыргызстан менен болгон байланыштары;

Орто кылымдагы Кыргызстандагы түзүлгөн мамлекеттер, алардын өнүгүүсүнүн жана кулоосунун себептери, бул мамлекеттердин бири-бири менен жана Орто Азиядагы башка мамлекеттер менен байланышы, кыргыздардын аталган мамлекеттердеги тарыхый орду;

Кыргыз элинин калыптануу процессинин тарыхый шарттары, өбөлгөлөрү жана натыйжалары, Мухаммед Кыргыздын ишмердүүлүгү, ошол мезгилдеги тарыхый шарттар;

Көз карандысыздык үчүн күрөштүн тарыхый орду, кыргыз элинин коомдук-саясий абалынын жана маданиятынын өзгөчөлүктөрү;

Советтик Кыргызстандын мамлекет катары түптөлүүсүнүн тарыхый шарттары, жетишкен ийгиликтери;

Эгемендүү Кыргызстандын социалдык-экономикалык өнүгүүсү, саясий багыттагы өзгөчөлүктөрү;

Кыргызстандын тарыхындагы белгилүү инсандардын ишмердүүлүгү, алардын ар бир доордо мамлекеттүүлүккө кошкон салымы, жасаган эмгектери.

3.2. Тарых сабагында окуучулардын сынчыл ой-жүгүртүүсүн калыптандыруу

Бүгүнкү күндө билим берүү системасына кеңири таркаган интерактивдүү методдор окуучулардын сынчыл ой-жүгүртүүсүн калыптандырууга багытталган. Ошондуктан, окуучуларды өз алдынча иштөөгө үйрөтүп баруу максатка ылайыктуу. Окуучу бир күндө, же кандайдыр бир методикалык көрсөтмө аркылуу сынчыл ой-жүгүртүп калбайт. Ал үчүн көп убакыт жана мугалимдин жардамы жана окуучунун өзүнүн талыкпай көнүгүүлөрдү аткарууга дилгирлиги керек болот. Сынчыл ойломдо эң биринчи ойлонуп үйрөнүү маанилүү. Андыктан, ойлонуп баштоодон мурда сөзсүз төмөнкү суроолорго жооп издеп баруу максатка ылайык:

1. *Кандай максат коюлду?* Сынчыл ойлонууну үйрөнүү үчүн дайым, ар бир нерсеге максат коюу керек. Бул окуучуга багытты аныктоого, мугалимге окуучу эмнеге жетишкендигин баалоого жардам берет

2. *Эмне маалым?* Берилген суроо боюнча ойлонуудан мурда окуучу ал жөнүндө өзүнө эмне маалымдыгын аныктайт. Ал бир эле мезгилде эсте сакталган маалыматты активдештирүүгө жана жетпеген маалыматты издөөгө жардам берет.

3. *Коюлган максатка жетүүдө бизге ой-жүгүртүүнүн кайсы ыкмалары жардам берет?* Мисалы, тест тапшырмасын алалы. Тест иштөө жеңил, бул жерде билим гана сыналат деп ойлойбуз жана варианттардын ичинен туура жоопту таап, белгилөөгө шашылабыз. Бирок, дал ушул тест тапшырмалары сынчыл ой-жүгүртүүнүн негизги ыкмасы болуп эсептелет. Тест менен иштөөдө окуучулардан туура жоопту белгилөөдөн мурда ар вариант менен берилген суроонун ортосунда кандай байланыш бардыгын анализдеп көрүүнү сунуштагыла.

4. *Коюлган максатка жеттикпи?* Ар бир иштин аягында максатка жетүү абдан маанилүү. Сабакта көбүнчө максатка жетүү үчүн болгон аракет текке кетпегендигин баалоо менен көрсөтөбүз. Сынчыл ойломдо окуучуларга бул суроону берүү менен аларды дагы бир жолу тандаган жолу туура экендигине ынанууга, же оюн башкача өзгөртүүгө боло тургандыгына багыттайбыз.

Демек, сынчыл ойлоону 1-ден, өз алдынча, эркин болуп, 2-ден, өздөштүрүлгөн билимди иштетүүгө негизделип, 3-ден, суроонун туура коюлушу жана проблеманы аныктоодон башталып, 4-дөн, ишендирүүчү аргументтерге таянуу менен, 5-ден, ойдун социалдашуусу, т.а. оозеки же жазуу түрүндө башкаларга жеткирилиши керек.

Биз өзүбүз биринчиден сынчыл ойлоону менен окуучуларды сынчыл ойлоонууга тарбияласак туура ойлонгон, дени сак улутту, жарандарды мамлекетке беребиз. Анткени, “миңдеген чакырымга кеткен жол, бир кадамдан башталат” (Конфуций).

3.3. Окуучулардын билим деңгээлин баалоо

Окуу китебин окуп, оозеки жооп берүүнү баалоонун критерийлери:

1. Теманы толук өздөштүрүп, окуяларды бири-бири менен байланыштыра алуусу;
2. Негизги даталарды келтирип, темадагы окуяларды ирээттүү жайгаштыруусу;
3. Инсандардын жана жерлердин аттарын туура, сабаттуу атай алуусу;
4. Темага байланыштуу терминдердин маанисин билүүсү, карта менен иштей алуусу;

5. Окуяларга анализ (чыгуу себеби, өнүгүү шарттары, натыйжасы) жүргүзүп, жыйынтык чыгара алуусу

“5” – жогоруда аталган беш критерийдин баарына жооп берсе, “4” – көрсөтүлгөн критерийдин төртөөсүнө же үчөөсүнө, “3” – эки же бир критерийге жооп берсе коюлат

Топтордо иштеген окуучуларды баалоо:

“5” – окуучу үй тапшырмасын аткарса, теманы турмуш менен байланыштырып, кошумча материалдарды билсе, эссе, долбоор жазууга катышса, өз оюн далилдей алса, суроолорду берип жана аларга жооп бере алса, анализ жүргүзө алса;

“4” – жазган чыгармачыл эмгектери түшүнүктүү жана окуялар ирээттүү берилсе, бирок, грамматикалык каталары болсо, материалды билип, бирок, суроолорго толук, далилдүү жооп бере албаса;

“3” – системалуу алган билими жок, бирок, аракеттенген жана өз позициясы бар, берилген тапшырманы аткарат, бирок, өз оюн толук далилдеп, өз сөзү менен айта албаса коюлат.

Колдонмо дептер менен иштеген окуучуну баалоо:

- Тесттик тапшырма. Тесттин түзүлүшүнө карай: бир туура жооп – 1 балл; хронологиялык ирээтке келтирүү – 2 балл; окуяларды, аныктамаларды ж.б. дал келтирүү – 3 балл.

- Окуу жана түшүнүү (оозеки жана жазуу түрүндө). Туура жооп берилген ар бир суроо үчүн – 1 балл.

- Эссе жазуу – 5 балл.

- Таблица менен иштөө. Ар бир туура толтурулган таблица үчүн – 2 балл.

- Схема менен иштөө. Ар бир туура жана толук жазылган багыт үчүн – 2 балл.

- Сүйлөм түзүү. Темага дал келген, маанилүү түзүлгөн ар бир сүйлөм үчүн – 1 балл.

- Терминдерге түшүндүрмө берүү. Ар бир туура берилген түшүндүрмө үчүн – 1 балл.

- Эсептөө тапшырмалары үчүн жалпысынан – 5 балл.

- Кроссвордду туура толтургандыгы үчүн – 5 балл.

- Сүрөт тартуу – 5 балл.

Балл бул баа эмес. Колдонмо дептерде иштеп 5тен 15ке чейин балл топтогон окуучуга “3”, 15 – 20 балл топтогон окуучуга “4”, 20 – 30 балл топтогон окуучуга “5” койсо болот.

“2” – деген баа үч багытта да эскерилген жок. Анткени “2”ге баалануучу жаман окуучу болбошу керек. Ошентсе да бул бааны колдонуу бүгүнкү күндө жокко чыгарылган эмес.

4. Август кеңешмесинде төмөнкү маселелерди талкуулоо сунушталат

Тарых предметин окутууга керектүү документтерди даярдоо жана колдонуу;

Тарых сабагында мамлекеттүүлүктү бекемдөө, мекенчилдикти өстүрүү, жарандуулукту калыптандыруу максатындагы ачык сааттарды, класстан тышкаркы кечелерди уюштуруу;

“2013-2017-жылдардын мезгилине Кыргыз республикасын туруктуу өнүктүрүүнүн улуттук стратегиясы” боюнча иштерди жүргүзүү;

Тарых сабагынын окуу ишмердүүлүгүндө алдыңкы методиканы колдонуу менен ар тараптан өнүктүрүү;

Окуучуларды олимпиадага даярдоо боюнча өз ара тажрыйба алмашуу менен сунуштарды иштеп чыгуу;

Тарых сабагындагы көргөзмө куралдарды жана техникалык каражаттарды колдонуу

Суроолор жана сунуштар боюнча төмөнкү маалыматтарга кайрылсаңар болот:

Кыргыз билим берүү академиясы

Эркиндик бульвары, 25

Социалдык-гуманитардык предметтер лабораториясы, каб. № 19, 21

тел: +(0312) 62 23 73, 62 14 39. моб. 0777500406.

ИСТОРИЯ

В связи с тем, что обучение истории является самым важным процессом в системе образования, в качестве учителя от нас требуется политическая грамотность, толерантное отношение к вопросам религии, всесторонняя компетентность. Необходимо быть информированным о принимаемых в государстве законах и указах, справедливо оценивать события, происходящие в стране. Так как именно в ходе преподавания предмета «История» формируются у учащихся основы политических знаний и личностные качества. Целесообразно, чтобы учащиеся вместе с информированностью о политических, экономических и социальных изменениях: вопросы границ, процесс внешних экономических связей современного Кыргызстана, религиозных течениях в обществе, должны еще высказывать свою позицию по отношению к ним. Для этого, во-первых, учителям необходимо вооружиться нормативно-правовыми документами. Поэтому предложены наименования основных нормативно-правовых документов, названы официальные сайты и источники средств информации, даны рекомендации по работе с методическими пособиями.

1. Нормативно-правовые документы

Закон Кыргызской Республики “Об образовании”. 30.04.2003. №92
http://obrazovanie.kg/zakon_ob_obrazovanii/

Закон Кыргызской Республики о внесении изменений и дополнений в Закон Кыргызской Республики «Об образовании». Эркин Тоо. 11.01.2013. № 1 (2267)

Государственный образовательный стандарт школьного образования Кыргызской Республики. Бишкек. “Билим куту”. 2006. Стр. 249-270

Приказ Министерства образования и науки Кыргызской Республики «Об утверждении Базисных учебных планов общеобразовательных организаций Кыргызской Республики на 2012/2013 учебный год» (10.08.2012. № 529/1). Кут билим. 17.08.2012 г. № 31-32 (104890) стр. 3-7

Программа по истории для общеобразовательных школ, гимназий и лицеев. Бишкек – «Билим». 2014.

Указ Президента Кыргызской Республики «Об объявлении 2014 года Годом укрепления государственности». 2014 г., 30 январь.

«Национальная стратегия устойчивого развития Кыргызской Республики на период 2013-2017 годов». 2013 г.

Интернет сайты по нормативно-правовым направлениям:

- Официальный сайт президента Кыргызской Республики: <http://www.president.kg/ru>
- Официальный сайт Министерства образования и науки Кыргызской Республики: <http://edu.gov.kg/>
- Сайт республиканской газеты «Эркин тоо»: <http://www.erkintoo.kg/>
- Сайт газеты «Кутбилим»: <http://presskg.com/kut/arch.htm>

2. Предмет “История”

2.1. Учебная нагрузка

Название курса	Классы						
	5	6	7	8	9	10	11
1. История Кыргызстана/ часы	1	1	1	1	1	1	1
2. Мировая история / часы		1	1	1	1	1	1

2.2. Учебники

Классы	Название	Авторы
5	Рассказы по истории Кыргызстана	1. Мырзакматова. А.С. и др. Б.; 2008. 2. Доталиев А.Б.; 2009
6	1. История Кыргызстана и кыргызов	Чоротегин. Т.К. и др. Б.; 2008. (на русском языке 2012)
	2. История Древнего мира	Вигасин А. А., и др. М.; 2010
7	1. История Кыргызстана	Чоротегин. Т.К. и др. Б.; 2010. (на русском языке 2012)
	2. История Средних веков	Агибалова Е. В., и др.; М.; 2012
8	1. История Кыргызстана	Омурбеков Т.Н. и др. Б.; 2010.
	2. История Нового времени	Юдовская А. Я., и др. М.; 2012
9	1. История Кыргызстана	Иманкулов М.К. Б.; 2006
	2. Новейшая история. 9 класс.	Сороко-Цюпа О.С., и др. М.; 2011
10	1.История Кыргызстана: основные вехи	Осмонов О.Ж. и др. Б.; 2012. (на русском и кыргызском языке)
	2. 1. Всемирная история с древнейших времен до XIX в.	2.1. Алексашкина Л.Н. и др. М.; 2010
	2.2. История мировых цивилизаций	2.2. Хачатурян В. М. М.; 1999
11	1. История Кыргызстана: основные вехи	Осмонов О.Ж. и др. Б.; 2012. (на русском и кыргызском языке)
	2. 1. Мир XX веке. 11 класс 2.2. Новейшая история: XX век - начало XXI века	2.1. Сороко-Цюпа О.С., и др. М.; 2002 2.2. Алексашкина Л.Н. М.; 2005

2.3. СМИ и интернет источники по методике:

Официальный сайт Кыргызской академии образования: <http://www.ka.o.kg/>

Приложение газеты Кутбилим – «Кутбилим – Сабак»

Сайт научно-теоритического и методического журнала – «Преподавание истории в школе»: <http://pish.ru/>

Сайт «Первое сентября»: <http://festival.1september.ru/history/>

3. Рекомендации для учителей

3.1. План-конспект

План-конспект – это отражение творческой мысли учителя, он способствует активизации деятельности учащихся на творческое усвоение основ знаний.

План-конспект отражает объем и содержание изучаемого материала, последовательность этапов урока, виды деятельности учащихся, оснащение, объем домашнего задания.

При планировании урока, т.е. разработке плана-конспекта учитель не должен опираться только на теоретические знания, а необходимо планировать также формирование у учащихся критического мышления. Так как мировая образовательная система обращает внимание на чтение и понимание учащимися материала, на способности применения на практике полученных знаний, т.е. формирование компетентностей. Безусловно, система образования и учебно-методическое оснащение стран, обучение которых направлено на формирование компетентной личности, основаны на этом. В нашей системе образования на сегодняшний день используются учебники, ориентированные только на преподавание теоретических знаний (средние и старшие классы). Несмотря на это на общереспубликанском тестировании выпускники работают по заданиям, основанным на требованиях мировой образовательной системы. Учащиеся, обученные только теоретическим знаниям, затрудняются в выполнении некоторых заданий. В этой связи

вместе с обращением к мировой образовательной системе при создании плана-конспекта для обучения учащихся выполнению заданий нового типа рекомендуется использовать интерактивные методы, рабочие тетради и сборники тестовых заданий. Так как они разработаны на основе заданий нового типа, станут близкими помощниками учителя, способствуя формированию у учащихся критического мышления из года в год. Это тоже является одной причиной обращения внимания учителей к знакомым и широко используемым методам “критического мышления”.

2014 год был объявлен годом Государственности, в связи с этим рекомендуется раскрыть такие тематические направления по истории Кыргызстана:

- образование и развитие первобытнообщинного строя в древнем Кыргызстане;
- древние кыргызы и их соседи, взаимоотношения с ними, занимаемая территория;
- племенные союзы, образование первых государств и их взаимоотношения;
- общественно-политическое положение государств Енисейских кыргызов и особенности культуры;
- исторические факторы, способствующие основанию в Енисее Кыргызского государства. Деятельность Барсбека и причины развала государства;
- Великокыргызское государство, причины его величия. Победоносные походы, общественно-политическое положение в государстве, причины распада;
- Тюркские государства, их наследники, их взаимоотношения с кыргызами и Кыргызстаном.
- государства, которые образовались на территории Кыргызстана в средние века, их образование и распад. Взаимоотношения между ними, также отношения с государствами в Средней Азии, историческое место кыргызов в этих государствах;
- исторические факторы становления кыргызского народа и результаты. Деятельность Мухаммеда Кыргыза;
- борьба за независимость, особенности общественно-политического состояния и культуры кыргызского народа;
- исторические условия становления Советского Кыргызстана и его достижения;
- социально-экономическое развитие суверенного Кыргызстана и особенности его политического развития;
- деятельность знаменитых личностей в истории Кыргызстана, их труды и вклад в развитие государственности.

3.2. Развитие критического мышления в преподавании истории

В данное время в образовании широко применяются интерактивные методы, которые направлены на развитие критического мышления учащихся. Поэтому важно обучать учащихся к самостоятельности. Это должно происходить поэтапно, потому что это долгий процесс, который требует взаимную совместную работу учителя и ученика.

В критическом мышлении самое основное думать и узнавать. Для этого перед тем, как думать, следует подготовить ответы на эти вопросы:

1. Какая цель поставлена? Для критического мышления правильная постановка цели играет основную роль, чтобы определить направленность ученика и оценить его достижения.

2. Что известно? (информация) До того как начинать думать над предложенным вопросом, следует уточнить, что уже знает ученик. Это дает возможность активизировать свои знания и дополнить пробелы ученика.

3. Какие методы мышления нам помогают в достижении желаемой цели? Например: тестовые вопросы. Нам всегда кажется, что тестовые вопросы легкие, но мы не должны забывать, что при выполнении этого задания учащиеся должны анализировать связь между вариантами. Тестовые задания – основной метод критического мышления.

4. Достигли желаемой цели? Достичь желаемого на уроке очень важно. С помощью оценивания мы это определяем. С помощью критического мышления даем вопросы учащимся и направляем их на правильный путь.

Значит, критическое мышление, во 1-х, самостоятельность, во 2-х, правильная работа над знаниями, в 3-х, правильная постановка вопроса и проблемы, в 4-х, следует опираться на аргументы, в 5-х, социализация мыслей, т.е. письменно, устно довести до сведения других (презентация).

В первую очередь, мы сами критически мысля, должны воспитывать в учащихся критическое мышление, и тогда мы можем дать государству здоровую нацию, мыслящего гражданина. Потому что “путь в тысячи миль начинается с одного шага” (Конфуций).

3.3. Оценивание знаний учащихся:

Критерии оценивания знаний учащихся, которые, читая тему, пересказывают устно:

1. Осваивают новую тему, связывают события друг с другом
2. Определяют основные даты и хронологически устанавливают их порядок
3. Называют местности, имена выдающихся личностей: запоминают их имена и значение названий
4. Работа с терминами и их значение, работа с картой
5. Анализ событий (причины, процесс развития, итог)

Оценки:

«5» - если ученик соответствует всем вышеуказанным критериям,

«4» - когда соответствует четырем или трем критериям,

«3» - когда соответствует двум или одному критерию.

Оценивание учащихся, работающих в группах:

«5» - ученик выполнил домашнее задание, связывает тему с жизнью, знает дополнительные материалы, пишет эссе, участвует в создании проекта. Аргументирует свой взгляд, анализирует события

«4» - письменные работы составлены аккуратно, содержательно, но есть грамматические ошибки, материал знает, но не может ответить на вопросы

«3» - не получает систематических знаний, но старается, есть своя позиция. Выполняет задания, но не может отстоять свой взгляд, не может рассказать.

“2” – не берется во внимание. Так как “2” не ставится и таких учеников не должно быть. Но несмотря на это эта отметка на сегодняшний день используется в шкале оценивания и не вышла из употребления.

4. На августовском совещании учителей рекомендуется обсудить следующие актуальные вопросы:

Подготовка и использование документов в процессе преподавания истории

Организация и проведение на уроках истории открытых занятий, внеклассных мероприятий, тематических вечеров с целью укрепления государственности, развития патриотизма, формирования гражданственности;

Проведение работы по реализации «Национальной стратегии устойчивого развития Кыргызской Республики на период 2013-2017 гг.»;

Применение и всестороннее развитие передовых учебных методик на уроках истории

Организация внеклассной деятельности по изучению и ознакомлению учащихся с местными историческими и культурными памятниками

Разработка рекомендаций по подготовке учащихся к олимпиадам и обмену опытом между учителями

Применение наглядных пособий и технических средств обучения на уроках истории

Развитие познавательных способностей учащихся с применением компьютерных технологий в обучении истории.